

صیفیه نك ایچنی ، طیشنی کزدم . اون بشنجی لویی
طرزنده کوزل بر صالون . آرنووو برییک اوطه سی .
رهنه سانس بر کتبخانه . خانه نك جبهه سی غوثیق اصول
معماریسند .

خواجه افندی به نیچون عرب طرزنده ده بر صالون
یادیر مدیغنی صوردم . جواباً بروی اشمئزاز کوستردی .
نهایت یاتاق اوطه لرینی ده کز دیردی . حقیقه غایت
صحی و صوک قوتقوره موافق و مطابق ایکی یتاق اوطه سی ،
بری حافظ افدینک ، ایکنجیسی مادام زهدی آنده رهنه نك .
مادامک اوطه سند ، بر موقع تعظیمده ، غایت مذهب
و مکلف تجلید ایدلش انجیل متایی بولدم . - خواجه
افندی ! بونه ؟ دیدم . - بن قاریشام . بن بشقه ، مادام
بشقه . لا اکراه فی الدین ، عزیزم ! .. مقابله سند بولوندی .

یکی کوی ۳۰ مایس ۱۳۲۹

بهرل نوری

اصلاحات مسئله سی

— سلیمان نظیف بك افندی به —

بوندن سکسان اوچ سنه اول ، روسیه ده یابدینی بر
سیاحتدن عودتنده ، قپودان دریا خلیل پاشا : « اکر
آوروپایی در حال تقلید ائیمه جک اولورسه ق ، آسیایه عودته
مجبور اولاجغز . » صورتنده افاده حسیات ایتشدی . ایشته
بر عصر دن بری موجودیت عثمانیه بی اک زیاده صارصان
ومع التأسف حالاده حل ایدیله مهین اصلاحات مسئله
حیاتیه سنک بوصورتله عقیم قالماسنه سبب ، رجالمزك هپ
بویا ککش طرز تلقیسیدر . دولتمزك عصر حاضر تاریخ
سیاسیسی کوزدن کچیره نلر ، فکر مذکورک صحتی تصدیقه
تردد کوسترمز لر . چونکه علمدارک قومانداسی آلتنده
کلن ایلک حرکت اردوسنک استانبوله وصولی تاریخندن ،
یعنی جناب سلیمک فاجعه شهادتندن بری کچن هر هانکی
سال اصلاحاتی تدقیق ایدیه رهنه کز ایدیکز ، مطلقاً
هر تشبث تجدد پرستانه مزك بر ضربه منفیه ایله محکوم

— افندم ، مادام حافظ زهدی آنده رهنه فی تقدیم
ایدرم . لازم کلن مقابله نزا کتی ایفا ایتدکن صکره
بو « آنده رهنه » کله سنک نه اولدیغنی صوردم . مکرسه
قائم پدرک زکک اولادی اولمدیغندن « آنده رهنه » لقبی
داماد حافظ زهدی افندی به کچورمش .

ایرتسی کون حافظ زهدی افندی برادر مزك صیفیه
سند اوکله یمکنه دعوتلی ایدم .

تراموایله کیدیلیر بر قریه . قوپناغه اون بش دقیقه
مسافه ده کوزل ، اون اوطه لی ، مستقل ، بیك آرشون قدر
بر بانچه مالک بر صیفیه . مکرسه ، زهدی افندی ، بردها
استانبوله عودت ایدیه جکندن زوجینی (اطلاق) ایتمش .
چو جقارده آیده یکرمی بش لیرای ترکی کوندریورمش .
کندیسیدیه ، بوراده ، براندی وههم و به یقون تاجری
« آنده رهنه » ک کریمه سی ، مع برملیون قورون تزوج ایتمش .
بواجتماعدن ، شمدی به قدر ، ایکی چوجق میدانه ککش .
بری ارکک : جمال بك ، یاخود هه رجه م ؛ دیکری قیز :
عاده خاتم ، یاخود فروکدن آدهل .. حافظ زهدی افندی به
صوردم :

— سفارت سنیه ده مأمور بولندیغکز مدتجه کاتب
بکری ، هیچ اولمازسه ، ارشاد بیوره بیلدیکزمی ؟
— نه کزرا ! اونلر بنی باشند چیقاردیلر .
— باباسلرله مباحثه کیرشدیکزمی ؟
— اوت ! ایکی پروتستان واعظی دیندن چیقاردم .
— حالا سفارت سنیه امامتی اوزریکزدیه می ؟
— اولنتجه به قدر امام ایدم . صکره مادام ایسته مدی .
معاشی ترک ایتدم . شمدی یالکیز ، قور دیپلوماتیه داخل
بولونق ، سواره لره اشتراک ایتک ایچون فخری آتاشه
عنوانی استحصال ایتدم .

— بردها استانبوله عودت فکرنده دگیسکیز ؟
— افندم استانبوله فصل اتوریلور . دیار ظلمت !
ألفتریقکیز بیله یوق . مملکت مدر اما طوغریسنی سویلیه میم :
استانبول بك مقسی .

عقامت اولدیغی کورورسیکز . بونک سببی مملکتده مرتجعلر فرقه غالبه سنک حزب مغلوب احراره نسبتاً اکثریت عظیمه تشکیل ایتمیدر . حکومتک تطبیق ایتدیکی هر یکی شیء ، بونلرک کوزلرینه باطیوردی . زیرا طرز اداره یی ، اصول اصلاحاتی روحیات مملکتله تألیف ایتمک قابلیتده آدملیمز یوقدی . آوروپاده نهلر کورورسهک بوراده تطبیق ایده بیلیرز ظن ایتدک . بو عقیده بزم ایچین بر غنغه سیاسی حاله کیردی . مثلاً روس قیافتی ، بلجیقا توفنکلیرینی ، تورک صاریقلرینی ، مجاراکرلرینی ، انگلیز قیلجیلرینی و فرانسز تربیه عسکریه سنی بر آرایه کتیره دک آوروپا واری علی العجائب براردو تشکیل ایتدک ! اشکال ظاهریه یی بر رسام صداقتله قویه ایتمکی اصلاحات بیلدک . حالوکه بواصول هم عدم موفقیته دوچار اولدی ، همده خارجک ذاتاً اُکسیک اولمایان اعتماد سزلغی تشدید ایتدی . تورکیه کیی الاهیاتپرست ، غنغه جو و جاهل مملکتلرده اصلاحات و تجدیدات کوستریلیرکن ، بونلر مطلقاً بر شکل قدما پرستیده ، افکار اکثریتی غلیانه کتیرمه جک طرزده وجوده کتیریلیدی . بوضورتله هم اعتراض جیلرک اغزلری قاپاتلش ، همده یکی تشبث احوال اجتماعیه و محلیه مزه توافق ایده جکندن عقامته دوچار اولمش بولونمزدی . صوک عصرده یتیشهن بوتون اصلاحات جیلر مزه بو « درحال تقلید ! » پولتیقه سنی تعقیب ایتدیکلری ایچین موفق اوله مادیلر . اهالی (کاووراولویورز!) دییه هر کوردیکنه قارشى قیام ایتمک اعتیاد مزه مومنی طبیعتنه کچردی . وایشته بوسبله شیمدییه قادار متصل اصلاحات وعد ایتدک ، لاکن مع التأسف تطبیق ایده مدک ، بوتون خط هایونلر خزینه اوراقه دوشدی ؛ فرنکارده بالمقابله هپ تمامیت ملکیه وعدلرنده بولوندیلر ؛ طبیعی بزملمکتیزی دوزه - لته نجه اونلرده سوزلرنده دورمادیلر . ایشته تاریخ اصلاحات عثمانیه !... بومسئله مهمه اداره بوکون تکرار برمحصله احتیاجات شدتیه موضوع بحثدر ؛ بزبونی

برمسئله اداره حالنده دکل ، بالعکس برمسئله سیاسی شکلنده تدقیق و مطالعه ایده جکز ، زیرا (اصلاحات عثمانیه) برعصردن بری معاهده لرده ، قایینه لر آراسنده موضوع مکالمات اوله اوله مع التأسف نهایت برماهیت بین المللیه اکتساب ایتشد . بو حقیقتی نظراعتباره آلماسه ق بیله ینه مسئله سیاسی قیدی باقی قالیر ، چونکه امور داخلیه سی هنوز تنظیم ایدیه مش ملتدرده هر شیء سیاسیدر . مثلاً بولغارستان حکومتک امور داخلیه سی ، اوائل تشکلنده بو حالده ایدی . دهاها پک چوق مثالدرده واردر . از جمله اختلال کیر زماننده کی فرانسه .

تورکیه ده ایکی نوع اصلاحات وار . (۱) یوقارده موضوع بحث ایتدی کمز اصلاحات عمومیه ، (۲) اصلاحات خصوصیه محلیه ! شیمدی بونی تدقیق ایده لم :

حکومت عثمانیه بوکونه قادار یوزلرجه دفعه اصلاحات و تنظیمات وعد ایتدی . بو وعد شایان دقتدر . بر دولت ، مستقل اولمق حیثیتیه ، شهسز هیچ کیمسه یه حساب ویرمکه ، فلان مسئله نک حلنی وعد ایتمکه مجبور دکلدنر . حق اعتباریه وارد اولان بونظریه طبیعی حقیقتده هیچ بر زمان تطبیق ایدیه مز . قوتلی اولانلر دائماً ضعفلا ایشنه قاریشیر . دولتمزکده خیرخواه دائمیسی اولانلر شالده بیاض کورکلکی بر دوستی واردر ! او دائماً دیکر دولتلره ریاست ایده رک ، مادامکه اصلاحات عمومیه تطبیق اولونامیور ، اوحالده اقوام خرسیتانییه ایل مسکون اولان فلان ولایته مختاریت ویرلمسنی ، بو صورتلده اونلرک کندی ایشلرینی کندیلرینک تنظیم ایتسنه امکان بر اقلمسنی ، « انسانیت نامه » طلب ایده ر . دائماً تکرر ایدن بومطالب بزه آوروپای عثمانیه مال اولدی . آسیا جهتده بیله قانون مذکوره تابع اولمش یرلر ، لبنانلر و سیساملر وار ! ایشته اصلاحات خصوصیه محلیه . بز اگر شیمدییه قادار آیری آیری ولایتلره احسان ایتدی کمز بو عدم مرکزیتلری ، بوتون ملک موجود عثمانیه بردن تطبیق ایتسه یدک ، شهسز بوکون (خاقان

بركون بوصفت جليله سى نامنه ، توركك ظالم دكل مظلوم اولديغنى يازاجقى ...؟

فى الحقيقه برزمانلر انكلتره كى بعض دولتلر ، ينه كندى منفعت مخصوصه لرى نامنه ، يعنى موسقوفه قارشى هندستانى محافظه ايتديرمك ايچين ، دولت عثمانيه نك سطوت ضايعه سنى اكتساب ايتمنه طرفدار اولمشدى . فقط رحالزك احقلى ، بعض حادثات مهمه سياسيه نك انضمام تأثيراتى بالاخره اوكلده : « تورك ياپهلوان اولمالى ، ياؤلمله لى ! » دستور مهلكنى قبول ايتيردى . طبعى بويله جه اوده نهايت استلاف مثلث اركان عظامندن اولدى ! بز بوكونه قادار اصلاحاتمى هپاردويه حصر ايتدك . سلطان عزيز دورنده بركرده دونماخر حقيقه (هايون) اولمشدى . ايشته بو بابل قوله سنى آكديران مملكتده ياپديغمز يكانه اصلاحات وتنظيمات ! ... مع مافيه اردونك اصلاح وتنسيق ده اكثريت اعتباريله صرف اشكال ظاهر يهيه منحصر قالدى . يكي وآروپا وارى البسه كييهن عسكرى قهرمان ياخود جنكاور اعظم اولاجق ظن ايتدك . حالبوكه بوتون بونلره رغماً ، تاريخ عسكرى بزه كوسترييوركه حرب فن اولالى تورك عسكرى اوشانلى فتوحات ماضيه سنى تكرار ايدمه مشدر . فى الحقيقه صوك عصرده بشريت متفكره شبقه لرك ، پلونه لرك ، ادرنه لرك واشقودره لرك حضور شاننده ركوعه وارمشسه ده ، برزمانلر متبلر شمشكلى آكديران قيلنجلريله بوتون جهان حاكم اولان اولو توركلر ايچين بونلرلاشى مثابه سنده قالير ! بوندىن آكلاشيليوركه اصلاحات عسكريه مزده ده معنوبت وروحاني قطعياً نظر دفته آلامشز . عسكر يمزك تربيه جسمانيه سى واردى ، كوزهل وآهنكدار آديملر آتيوردى ، لاكن تربيه روحيه سى يوقدى . مع مافيه بوكار رغماً قرن حاضرده توركيه پك چوق تبدلاتك ، يكيچريلر الغاسى كيي ، حادثات مهمه نك شاهدى اولمشدر . اونك ايچين مملكتمى حيات وحركتدن محروميتله اتهام ايدنه لرك سوزلرني على العميا قبول ايدويورمك صافدرونلق ، جاهلك اولور .

البرين) اولق عنوانمزه خلل كلز ، بورتبه معظمه بويله بر خاطره تاريخيه اولاراق قالمازدى . تورك قومى ، وطنك وضعت جغرافيه سى اعتباريله ، « كفره فجره نك » اورتاسنده ياشييور ؛ شبهه سز اونلرى كندى موجوديته قلب ايدنه كتميل ايتمى عديم الامكاندر . حالبوكه زمان بزه اويمايسه بز زمانه اوياجدق ؛ تقليد ايتمه مك ، هر مؤسسه يي ميلشديرمك شرطيله ژاپونلر كيي آروپا- ليلاشاجدق ! بزه حكومت تبعه دن هر شئي آلير ، فقط هيچ برشى ويرمز . حكومت ملتك خادمى اوله جنى يرده ، ملت حكومتك خدمتكارى منزله سنده در ! اوكلرينه بررتعجب اشارتى قونولاچق حالريمز اوقادار چوقكه ! ... پك اُسكيدن توركلر رعايابه نظرأ مملكتده بالفعل حاكم مقامنده ايديلر ، بالاخره سوزده نظريات عصره اويدق ، مساواته تابع اولدق ، بوصورته ده هم موقع سابقمى غائب ايتدك ، همده معاصرلاشامادق . زوالى تورك ، كاشكه بريسى ده سنك ايچين مطالباده بولونسايدى ده سنده مختار اولسه يدك ! چونكه سن بوكون نه شرقيلسك ، نه غربلى ! سنى حايه ايدنه جك بطريقه خانه لرى يوق ، سنك روسيه ك يوق ، آوسترياك يوق ! ...

مرحوم مصطفى اُضل پاشا خاقان معظم سلطان عبدالعزيزه قديم ايتديكى لايحه مشهوره سنده شوسوزلرى سويليوردى : « آروپا ظن ايدويوركه نتيجه تضيقات اولان اضطرابه ، سفالتله ، مظالمه يالكلر خريستيانلر معروض اولويور . حالبوكه بو برخطاي محضدر . مسلمانلر ، هيچ بردولت اجنيه نك كنديلرينه عطف اهميت ايتمه ديكندن اولاجق ، اونلردن داها زياده مغدور ، طوق تضيق آلتنده داها چوق بللرى بوكولمشدر . ايشته بزم بوتون دول معظمه يه ، خريستيان وطنداشليمزه غبطه رسان اولان موجوديت بيچاره مليه ودينه من ! بويله مظلوم اولان برقوم پاك ومسئليه ، ايچردن ديشاردن ، ناصيل اسناد ظلم ايديليور ، ناصيل بارباردينلييور ، بيلم ! بيلمكه تاريخ ، دريولك تاريخى دكل ، اوهيچ ياكلاياچق اولان تاريخ حقيقى ،

بونکه برابر، بوتبدلات قانون تکامل اقوامک بر نتیجه طبعه سیدر. یوقسه آوروپا مستملکات مغدوره سنک بیله بزم مملکتدن دها مکمل بر اداره سی واردر! چونکه هیچ اولمازسه اونلر یولدوقلری طراووغی باغیر تماندن یولیورلر!...

روم ایلمیزک فلاکت کبرای ضیاعی بوندن صوکر ا بزی اصل محتاج اصلاح اولان قطعه بی چاره ایله روبروی حجاب ایدیور؛ آنادولی اکیلهمه مش بر جفتک، برکستان یریدر. آوروپا ینه آنادولی شرقی ولایاتی عنوانیله ارمستان ایچین اصلاحات ایستیور! بوکون موقع اقتدارده بولوناجق حکومتک بویوک، دنیلار قادر بویوک بروطفه سی وار: اصلاحاتی یالکز حوالی خرستیانییه دکل، بوتون آسیای عثمانییه علی السویه وصورت قطعه ده تطبیق ایتک، وصوکر آوروپایه: «سز بندن فلان وفلان ولایتلرایچین اصلاحات ایستیوردیکیز، ایشته بن ایسته دیککزدن فضله سنی بوتون مملکته تطبیق ایدیورم. دها بر دییه جککزار می؟» دییه بیلیمک! بر تورک دیپلوماتیک بویوک مهارت سیاسی سی، آوروپا آغزینی آچمادن نه دیمک ایسته دیککی آن کلامق وکندیسنی بر تکلیفه معروض یراقمادن آوروپایی بر فعل واقع قارشینده بولوندورمقدور. حتی سیاسی شهرت شعار بویوک رشید پاشا مرحومک کلخانه خط هایوتی، عبدالمجید مغفورک یوم جلوسندن درت آی صوکر، بوتون سفرا و معتبران اجانب حضورنده مطمئن بر صورتده اوقوتدورماسنک سببی ده صرف (اونلردن اول داورانمق) حکمت رقیقه سنی مبتنی ایدی.

ممالک عثمانیه نک غریب بر حالت روحیه سی وار: اهالی مأموریندن، مأمورین اهالیدن و آمرلندن، حکومت مرکزیه ده هرایکینسندن شکایت ایده. انسانک بو حاله قارشی (شکایتک وطنی آسادر!) دییه جکی کلیور. بونک سببی اداره سزلکدن باشقا برشی دکلدرد. آنادولینک هر کوشه سنده بر حکومت قرطاسیه اجرای عطالت ایدیور. بونک مضرتی آن کلامق ایچین، مصری احیا

ایدن لورد قرومرک جزائر حقنده یازدینی شو سوزلری استشهد ایده زیم: «اصلاحاتی، تمامیه اصول قرطاسیه مرهبط بر آدمه تودیع ایتک عدم موفقیتی ایسته مک دیمکدر. شرق ایله غرب آراسنده کی فرقی کوزه تمیه جک بر ذاتک تعینی ده هر حالده موفقیتی انتاج ایده من.» عثمانی داخلیه ناظری بو سوزلری ثلث یازیله جسیم بر لوحه یاپدیروب باب عالیده کی اوداسنه تعلیق ایتدیرمیلدر! بو فلاکتزده وطنی حکومت قرطاسیه دن قورتارامازسه ق بزی دنیاده بوندن صوکر قورتاران اولماز. بو اصوله تردیف موجودیت ایده رک یتشمش مأمورلردن خیر حقیقماز. حالا آدم قاییرالم دیرکن مملکتی باطیرمایلم. اتحاد و ترقی جمعیتی، مشروطیتک واسطه استحصالی اولغله بو مملکته جدا اونوتولماز بر خدمته بولوندی. آما! فقط هیچ اولمازسه بوندن صوکر باری عمومی بر عدم مرکزیت اداره ایله ممالک باقیه عثمانیه نک اصلاح واحیاسنه چالیشماجق اولورسه، دوغروسی بوغولمقدن قورتاردینی بر آدمی آچلقدن ثولدیرمش اولور. بوکون مادر ادیان ونظامات اولان آسیا ایله منبع اساسات سربستی اولان آوروپانک، یعنی ماضی ایله استقبالک متین بر جسر مساوات ایله بر برینه ربطی، وضعیت جغرافیه اعتباریه، عثمانی داخلیه ناظرینک ید اقتدارنده در. طبیعی انسانیت ومدینه بو قادر خدمت ایدن بر دولت هیچ بر زمان منقرض اولماز! بونک تحقق ایتسی ایچین، سلیمان نظیف بک افندینک (دوای قائل) عنوانی مقاله لرنده سویلیدیگری کیی، هر بریسی بر آناوودلق، بر ماکدونیا ماهیت معضله سنده اولان ولایتلریزه، احوال محلیه یه موافق اداره لر ویرمکدن باشقا چاره یوقدر.

اگر بزبوکون بونلری پامازسه ق، ۳۰ مارت ۱۸۷۷ ده انعقاد ایده رک اصلاحات عثمانیه یی بر وصایت مشترکه دولیه یه تابع طومایه قرار ویرن لوندردن قوتفهرانسنک معاذالله یکیدن طوپلانماسنه سببیت ویرمش اولورز! اوزمان بو کابوس وصایتی اوزریمزدن رفع ایده بیله جک

بر مأمورین مسئله سیدر. طاپولریمزك، قاداترولرمزك منتظم
اولماماسی آسایشسزلكه، ذاتاً قرطاسیت برست اولان
مأمورینك موقعلرندن امین اولمالری ده بوس وتون صویه
صابونه دو قونما یارق اختیار گوشه ایتلرینه سبب اولویور.
اداره سزلكه ده بودر. حکومت آوروپالی ارباب اختصاصی
جلب ایدنجه قادار، (۱) ژاندارمه تشکیلات منتظمه سی
وتلفونلی قره غوللر انشاسی، (۲) صلح حاکم لری تعین، (۳)
شومندوفرلر تأسیسی، (۴) عشارك اسکانی، (۵) املاك
واراضی مسئله سنك حلی کبی امور معظمه نك رؤیتته ابتدا
ایتیلیدر. آنادولی شومندوفرلری مسئله سی غایت مهمدر.
حتی بو خصوصه روسیه ایله آرازده بر مقاوله وار.
اولجه بولونان صورت حل ایله بونلری تسویه ایتدیرمك
پك لازمدر.

آنادولیده، دهاا عمومی سویلیه لم، آسیای عثمانیده،
اینکلیز، روس، فرانسز، آلمان نفوذلری مجادله ورقابت
ایددر. حتی هر برینك کنیدیسنه مخصوص بر منطقه
خصوصیه سی وار؛ فرانسه نك سوریه ده، انگلتره نك
بصره کورفرنده اولدینی کبی. فی الواقع بونلرک شیمدیلک
اویوشمالری عیدیم الامکان کورونیور. فقط ایرانی،
اوبی چاره مه دم دینیت شرقیه یی اونو تمامق شرطیله؛ حتی
بز اولجه روم ایلی ده بو وضعیتنه ظن ایدیوردق!
اونك ایچین حکومتمز بو نفوذلری آسیای عثمانینك معین
بر منطقه سنده جمع ایددرک ملکك قسم متبایقسنی تخلیص
ایتمکک چالیشمالیدر. نفوذلر نه قادار محدود بر ساحه
داخلنده ونه درجه بر برینه یاقین اولورلرسه، مجادله لری ده
اوقادار شدتلیز و بالنتیجه ایتلافلری محال اولور.
بو خصوصه تخصیص ایدیله جك الك مناسب منطقه بصره
کورفریدر. حتی آلمانلرک بصره - بغداد دیمیر یولیه
اینکلیز لرك کویته کی وضعیتلری شمدیدن او حوالی یی
بو استعداد ایله احضار ایتمکده در دیه بیلر!

اسماعیل هاسمی

بر صفوت پاشامز واردی، لاکن عجبا شیمدی کیم،
اللهدن باشقا هانکی دیپلوماتمز وار؟ آرتق یوللری میز
دولتوان کردابلری کورملی یز. زیرا آنجق تورک
اصلاحاتی دنیادن شرق مسئله سنی قالدیر اچقدردر.

فرنکلرده اونی ایستور؛ آلمانیا سفیرینك توتونیا
صالوننده کی بیاناتی، دول معظمه نك ترخیص عساکر
ایچین بزه ویره جکلری نوطه ده بولونا جغنی غزته لرك،
آژانسلرک روایت ایتدیکلری تکالیف بو خصوصه
ادله کافیه ماهیتی حائر درلر ظن ایددرز. فقط اونلر
برلین معاهده نامه سنك ۲۳ نجی و ۶۱ نجی ماده لرینه
استناد ایتك ایستورلر. حالبوکه معاهده مذکور تازیخ
امضاسندن اعتباراً تدریجی صورتده یرتیلیمشدر. بوکون
او، هر اصلاحات طلبنده هوالاندیرلق ایسته نیلن
ده لیک ده شیک اولمش بر اوچور تمایه بکزه ر! اعتقاد مزجه
حکومت سنیه فعل تنظیماتی کنیدیلکندن یامالی، برلین
معاهده سی نامیه اورتاده مرعی الاجرا هیچ بر عهدنامه
طانیامالیدر. بو اصلاحات عمومی شه سز بطریق خانه لرك
مشروطیته منافی اولان امتیازاته بر صوغوق صوکی
تأثیر ایدر جکدر. چونکه آرتیق حکومتمزک ایچنده کی
حکومتلرک زمان انقراضی مع زیاده کلشدر.

اصلاحاتمزک بر قسمی ده اصلاحات مالیه اولمالیدر. زیر اپاک
چوق فلاکتلر کورده کوزلریمزک اوکنده بو خصوصه
بو یوک بر مشالده واردرکه اوده خدیو اسماعیل پاشا زامانده،
بوتون عمران وره ایه ته رغماً، عقد ایتدیکی استقراضلر
نتیجه سنده حکومت مصریه نك اینکلیز و فرانسز مراقبه
مالیه سی آلتنه کیرمسیدر. وقایع تاریخیه اولیای امورک
معلمی اولمالیدر.

بوکون آرتق موجودیتی آکلاشیلمایه باشلایان
آنادولی مسئله سی، اولاً بر اراضی مسئله سی، ثانیاً ده